

UNICEF-ove varne točke

Kratek priročnik za strokovne delavke in delavce VIZ

Kaj so UNICEF-ove varne točke?

UNICEF-ove varne točke so različni javni prostori, kot so knjižnice, trgovine, šole, vrtci, policijske postaje, zavarovalnice, lekarne, cvetličarne, mladinski centri, avtobusi, tudi vulkanizerski servisi in podobno, kamor se otroci lahko zatečejo v primeru kakršnih koli stisk in težav.

Vsi zaposleni v Varnih točkah gredo skozi usposabljanje, ki ga organiziramo na UNICEF-u, kjer jih pripravimo na to, kako reagirati ob prihodu otroka, kako z otrokom komunicirati ter na katero pristojno institucijo se je potrebno obrniti, kadar je potrebna strokovna pomoč. Prostovoljci v Varnih točkah niso strokovnjaki za delo z otroki in nimajo zakonskih pristojnosti znotraj sistema zaščite otrok, vendar s pridobljenim osnovnim znanjem o tem, kako komunicirati z otrokom v stiski in kako reagirati, predstavljajo pomemben most med otroci in institucijami.

Namen Varnih točk

Namen Varnih točk je v prvi vrsti nudenje takojšnje prve pomoči otroku v stiski, nuditi varen in odprt prostor, kjer se otrok in mladostnik lahko umiri in ima priložnost povedati, kaj doživlja. Varne točke prav tako predstavljajo bližnjico do strokovne pomoči in kot neformalne »antene« skušajo detektirati otroke in mlade v stiski ter se povezati s pristojnimi institucijami znotraj lokalnega okolja. Projekt tudi omogoča »varnost na zalogo«, namreč v anketah, ki jih izpolnjujejo osnovnošolski otroci, se je pokazalo, da že sam obstoj Varnih točk otrokom nudi psihološko podporo.

Kako otroci in mladi poznajo projekt?

Otroci prepoznajo Varne točke po modri nalepki z belo smejočo se hišico, za promocijo projekta in širjenje informacij do otrok UNICEF Slovenija sodeluje s šolami v Sloveniji, policijo in občinami. Ob vsakem začetku šolskega leta šole naprosimo, da o Varnih točkah spregovorijo z otroki v času razrednih ur, nekatere učiteljice peljejo učence od Varne točke do Varne točke v svojem kraju, ponekod v šolah o Varnih točkah spregovorijo tudi policisti, nekatere občine pa pomagajo pri sofinanciranju materialov – plakatov, urnikov z zemljevidi Varnih točk, zloženk, ipd. Poleg tega je vzpostavljena spletna stran Varnetocke.si, ki vsebuje zemljevid vseh Varnih točk v Sloveniji, na pametnih telefonih pa zemljevid deluje na način, da prikaže najbližjo Varne točko glede na lokacijo telefona.

V nadaljevanju vam ponujamo nekaj možnosti za **aktivnosti na temo Varnih točk pri razredni uri**. Aktivnosti prilagodimo starosti otrok.

1. KAKŠNE PROBLEME IMAMO?

Z otroki se (primerno njihovi starosti) pogovorimo, s kakšnimi problemi se srečujejo (npr. v šoli, doma, na cesti, v prostem času). Lahko jih razdelimo v manjše skupine in jih povabimo, da naredijo plakat ali kakršen koli drug izdelek (kolaž, skulpturo...) na temo »naši problemi«.

2. KAM PO POMOČ?

V naslednjem koraku jih povabimo k razmišljanju, na koga se lahko obrnejo za pomoč pri različnih problemih. Če so predhodno delali plakat, jim damo dodatno navodilo, da v miselni vzorec z drugo barvo dopišejo, kje mislijo, da lahko dobijo pomoč pri reševanju svojih problemov. Starejše otroke povabimo, da poiščejo organizacije za pomoč na internetu.

Kam po pomoč?

Ljudje, ki jim zaupam (prijatelji, starši, sošolci, sosedi, sorodniki, učitelji, policija, zdravniki)

3. KAJ SO VARNE TOČKE?

Otrokom predstavimo projekt UNICEF-ove varne točke in skupaj pogledamo spodnjo tabelo Varnih točk v lokalnem okolju.

Varne točke so posebej označeni javni prostori, namenjeni otrokom in mladostnikom, kamor se lahko zatečejo po pomoč, če se znajdejo v kakršni koli stiski; če so se izgubili, jim grozijo sovrstniki, ne morejo priti domov oziroma bi želeli priti v stik s starši, ali so bili priče kaznivemudejanju idr. Varne točke so lahko mladinski center, policija, lekarna, knjižnica, zavarovalnica, banka, cvetličarna, trgovina, frizerski salon... v katerih delajo otrokom prijazni ljudje. Ti so posebej usposobljeni, da otrokom lahko ponudijo ustrezno takojšno zaščito, jim svetujejo ali zagotovijo osnovne informacije in pomoč. Varna točka ima prostor, kjer se otrok lahko usede in počaka, če je osebje zasedeno. Na vhodnih vratih je nalepka (premer: 13cm), ki označuje Varno točko.

- poiščite najbližjo Varno točko na zemljevidu, ki ga najdete na www.varnetocke.si
- obiščite najbližjo Varno točko
- narišite svoj lastni zemljevid Varnih točk v okolici
- odigrajte igro vlog, kjer en otrok pride v učilnico (Varno točko) s problemom in drugi muposkuša pomagati
- popišite ali porišite prazen prostor plakat s slogani proti nasilju in z uporabnitemelefonskimi številkami ali e-naslovi (npr. TOM telefon, www.saf.e.si ...) ter nasveti "kaj storiti, če..."

Lidl	Šuceva ulica 58, 4000 Kranj
Lidl	Koroška cesta 55a, 4000 Kranj
Policijska postaja Kranj	Bleiweisova cesta 3, 4000 Kranj
Dom upokojencev Kranj	Cesta 1. maja 59, 4000 Kranj
Zavod za turizem in kulturo Kranj	Glavni trg 2, 4000 Kranj
Zdravstveni dom Kranj	Gosposvetska ulica 10, 4000 Kranj
Mestna knjižnica Kranj	Gregorčičeva ulica 1, 4000 Kranj
GENERALI zavarovalnica	Kidričeva cesta 2, 4000 Kranj
GENERALI Zavarovalnica	Mlekarska 13, 4000 Kranj
Avtoservis HUDO vulkanizerstvo	Koroška 53D, 4000 Kranj
A1 Center Kranj	Koroška cesta 4, 4000 Kranj
Škrlovec – dnevni center za mlade in družine	Škrlovec 2, 4000 Kranj
Zavod za zdravstveno zavarovanje	Zlato polje 2, 4000 Kranj
HOFER	Smledniška cesta 27h, 4000 Kranj
HOFER	Šuceva ulica 23 A, 4000 Kranj

Tabela: UNICEF-ove varne točke v občini Kranj

*** Kako v času ukrepov za omejevanje širjenja virusa COVID-19?**

Z otroki se pogovorite tudi o tem, kako ukrepati v času omejevalnih ukrepov, ko se izogibamo stikom z ljudmi ter na koga se lahko obrnejo, če potrebujejo pomoč. Odprto se pogovorite o nasilju v družini, psihosocialnih težavah v času ukrepov za preprečevanje širjenja virusa, kot so karantena, šolanje na daljavo ipd.

Lahko si pomagate s spodnjim seznamom:

- **Tom telefon: 116 111**, deluje vsak dan od 12. do 20. ure. Kadarkoli jim lahko napišeš tudi e-pošto na tom@zpms.si ali se oglasiš v njihovi spletni klepetalnici <https://www.e-tom.si/stopi-v-stik/>.

- **SOS telefon: 080 11 55**. Če si žrtev kakršne koli oblike nasilja, lahko brez zadržka pokličeš na to številko, vsak delavnik od 12.00 do 16.00, 19.00 do 22.00, sobote, nedelje in prazniki od 18.00 do 22.00.

- **Društvo za nenasilno komunikacijo**, kjer ti bodo lahko pomagali v primeru nasilja vsak delovnik med 8.00 in 16.00 na telefonski številki **031 770 120**.

- Če v času, ko si doma, doživljaš stiske zaradi svoje spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete, se lahko obrneš na društvo **Legibitra** in pokličeš na **030 361 281**, vsak delovnik med 9.00 in 17.00, če pa ti ni do pogovora oz. ne moreš govoriti na glas, lahko pišeš na svetovalnica@legibitra.si.

- **UNICEF Slovenija: 031 510 200**. Če ne veš, na koga se obrniti, lahko pokličeš na to številko, ki bo do nadaljnega UNICEF-ova "telefonska" varna točka, vsak dan od 9.00 do 17.00. Sogovornica ti bo pomagala pri nadaljnjih korakih oz. bo težavo posredovala naprej pristojnim institucijam, kadar bo to potrebno. O različnih stiskah in reševanju le-teh si lahko pogledaš tudi tukaj <https://www.varnetocke.si/kdaj-jih-poiscemo>.

Če potrebujete dodatne informacije, se prosimo obrnite na nacionalno koordinatorko projekta Aida Hajdarević (aida.hajdarevic@unicef.si). Prav tako bomo veseli, če boste vaše ideje oz. ideje otrok podelili z nami.